

MỘT SỐ CHÍNH SÁCH CÓ HIỆU LỰC TỪ THÁNG 01/2026

(Kèm theo Công văn số _____ ngày 30/12/2026 của UBND phường)

Trong tháng 01/2026 có 28 Luật, 12 Nghị quyết, 10 Nghị định, 76 Thông tư chính thức có hiệu lực, sau đây là một số văn bản, chính sách quan trọng liên quan đến việc thực hiện nhiệm vụ chuyên môn của cán bộ, công chức, viên chức, người lao động và liên quan mật thiết đến hoạt động của doanh nghiệp, đời sống của Nhân dân:

1. Luật nhà giáo số 73/2025/QH15 có hiệu lực từ ngày 01/01/2026

Luật Nhà giáo có những nội dung đáng chú ý:

- **Khẳng định vị thế, bảo vệ danh dự và uy tín nghề giáo:** xác lập vị trí pháp lý đầy đủ cho nhà giáo trong cả cơ sở giáo dục công lập và ngoài công lập. Lần đầu tiên, nhà giáo ngoài công lập được thừa nhận là một người hành nghề đặc thù, có chuẩn nghề nghiệp, quyền và nghĩa vụ tương đồng, không chỉ là người lao động theo hợp đồng như trước. Luật quy định rõ quyền được tôn trọng, bảo vệ danh dự, nhân phẩm và cơ chế xử lý nghiêm minh với các hành vi xúc phạm nhà giáo, bao gồm cấm cá nhân, tổ chức phát tán thông tin quy kết nhà giáo khi chưa có kết luận chính thức của cơ quan chức năng. Đây là điểm nhấn quan trọng nhằm bảo vệ nhà giáo khỏi các áp lực xã hội phi lý và giữ gìn môi trường sư phạm an toàn, văn minh.

- **Lương của nhà giáo được xếp cao nhất trong hệ thống thang bậc lương hành chính sự nghiệp.**

- **Chính sách bảo vệ, hỗ trợ, thu hút nhân lực chất lượng cao:** Hỗ trợ nhà ở công vụ hoặc tiền thuê nhà cho giáo viên tại vùng đặc biệt khó khăn; Trợ cấp sức khỏe định kỳ, đào tạo - bồi dưỡng nghề nghiệp cho tất cả nhà giáo, không phân biệt công lập, ngoài công lập; Ưu tiên trong tuyển dụng, điều động, tiếp nhận đối với nhà giáo công tác tại vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo; Thu hút người có trình độ cao, kỹ năng nghề giỏi tham gia giảng dạy, nhất là trong các lĩnh vực chiến lược như khoa học, công nghệ, chuyển đổi số, giáo dục nghề nghiệp.

Giáo viên mầm non nếu có nguyện vọng được nghỉ hưu sớm hơn tối đa 5 năm mà không bị giảm lương hưu (nếu đủ 15 năm đóng BHXH). Trong khi đó, giáo sư, phó giáo sư, tiến sĩ hoặc nhà giáo làm việc trong lĩnh vực đặc thù được nghỉ hưu ở tuổi cao hơn để giữ chân người tài.

- **Chuẩn hóa và phát triển đội ngũ - nâng cao chất lượng giáo dục:** Luật hợp nhất hai hệ thống tiêu chuẩn (chức danh nghề nghiệp và chuẩn nghề nghiệp) thành một hệ thống chức danh gắn với chuẩn năng lực nghề nghiệp, áp dụng thống nhất cho cả công lập và ngoài công lập.

- **Đạo đức nghề nghiệp:** Lần đầu tiên, đạo đức nhà giáo được luật hóa với các quy tắc ứng xử cụ thể trong quan hệ với người học, đồng nghiệp, gia đình học sinh và xã hội.

Luật xác định trách nhiệm nêu gương là một phần không thể tách rời trong hoạt động nghề nghiệp của nhà giáo, thể hiện qua sự mẫu mực, liêm chính, tận tâm trong giảng dạy và ứng xử xã hội.

- **Giao quyền chủ động cho ngành Giáo dục:** Luật Nhà giáo giao quyền chủ động cho ngành Giáo dục trong tuyển dụng, sử dụng nhà giáo. Trong đó, thống nhất giao thẩm quyền cho ngành giáo dục chủ động trong tuyển dụng nhà giáo, phân cấp thẩm quyền tuyển dụng cho người đứng đầu cơ sở giáo dục đại học, cơ sở giáo dục nghề nghiệp công lập được tự chủ tuyển dụng nhà giáo.

2. Luật Tư pháp người chưa thành niên số 59/2024/QH15 có hiệu lực từ ngày 01/01/2026

Luật Tư pháp người chưa thành niên quy định: Giảm mức phạt tù tối đa đối với người từ đủ 14 tuổi đến dưới 16 tuổi phạm tội từ 12 năm xuống 09 năm tù, đối với người từ đủ 16 tuổi đến dưới 18 tuổi từ 18 năm xuống 15 năm tù, trừ trường hợp phạm 05 loại tội xâm phạm tính mạng, sức khỏe và ma túy thì mức hình phạt theo quy định của pháp luật hiện hành: (1) Tội giết người; (2) Tội hiếp dâm; (3) Tội hiếp dâm người dưới 16 tuổi; (4) Tội cưỡng dâm người từ đủ 13 tuổi đến dưới 16 tuổi; (5) Tội sản xuất trái phép chất ma túy.

Quy định này được ban hành nhằm cụ thể hóa chủ trương của Đảng về việc hoàn thiện chính sách hình sự theo hướng nhân văn, đề cao hiệu quả phòng ngừa và giáo dục, lấy mục tiêu hướng thiện làm trọng tâm trong xử lý người phạm tội, đặc biệt là người chưa thành niên. Đồng thời, quy định cũng bảo đảm sự hài hòa giữa yêu cầu khoan hồng, nhân đạo với tính nghiêm minh của pháp luật, góp phần răn đe, phòng ngừa tội phạm hiệu quả.

3. Luật Công nghiệp công nghệ số 71/2025/QH15 có hiệu lực ngày 01/01/2026 (trừ các điều 11, 28, 19 của Luật này có hiệu lực từ 01/7/2025)

Luật này quy định các giải pháp và chính sách toàn diện cho phát triển nguồn nhân lực phục vụ phát triển ngành công nghiệp công nghệ số.

Cụ thể, nhân lực công nghiệp công nghệ số chất lượng cao là người nước ngoài được cấp thẻ tạm trú có thời hạn 5 năm và được gia hạn theo quy định pháp luật về nhập cảnh, xuất cảnh, quá cảnh, cư trú của người nước ngoài tại Việt Nam. Nhân lực công nghiệp công nghệ số chất lượng cao được hưởng ưu đãi thuế thu nhập cá nhân theo quy định của pháp luật về thuế thu nhập cá nhân.

Nhân tài công nghệ số được hưởng cơ chế đặc biệt về lương, thưởng cạnh tranh với mức lương, thưởng trên thế giới; được ưu tiên tuyển dụng, sử dụng, bổ nhiệm theo quy định pháp luật về cán bộ, công chức, viên chức. Nhân tài công nghệ số được hỗ trợ về môi trường làm việc, không gian sống, nhà ở, phương tiện đi lại; được hỗ trợ tham gia hoạt động hợp tác quốc tế về công nghiệp công nghệ số; được hỗ trợ tài chính về cơ sở vật chất cho nghiên cứu và phát triển trong lĩnh vực công nghệ số.

4. Luật Đường sắt số 95/2025/QH15 có hiệu lực ngày 01/01/2026

(Trừ Khoản 1, điểm b khoản 3 Điều 56 và Mục 2, Mục 3 Chương II của Luật này có hiệu lực thi hành từ ngày 01 tháng 7 năm 2025)

Luật nghiêm cấm các hành vi:

- Phá hoại công trình đường sắt, phương tiện giao thông đường sắt; gây rối trật tự an toàn giao thông đường sắt.

- Lấn, chiếm hành lang an toàn giao thông đường sắt, phạm vi bảo vệ công trình đường sắt; tự mở lối đi qua đường sắt khi chưa được cơ quan có thẩm quyền cho phép.

- Nghiêm cấm làm sai lệch, che lấp hệ thống báo hiệu, tín hiệu giao thông đường sắt. Tự ý báo hiệu hoặc sử dụng các thiết bị để dừng tàu, trừ trường hợp phát hiện có sự cố gây mất an toàn giao thông đường sắt.

- Tự ý để chướng ngại vật, chất dễ cháy, chất dễ nổ, chất độc hại trong phạm vi bảo vệ công trình đường sắt và hành lang an toàn giao thông đường sắt.

- Điều khiển tàu chạy quá tốc độ quy định.

- Nhân viên đường sắt trong khi làm nhiệm vụ mà trong máu hoặc hơi thở có nồng độ cồn; trong cơ thể có chất ma túy hoặc có chất kích thích khác mà pháp luật cấm sử dụng.

5. Luật Bảo vệ dữ liệu cá nhân Luật số 91/2025/QH15 có hiệu lực từ ngày 01/01/2026

Theo đó, có một số quy định đáng chú ý như nghiêm cấm mua bán dữ liệu cá nhân; doanh nghiệp phải xóa dữ liệu cá nhân người lao động sau khi chấm dứt hợp đồng; mạng xã hội không được yêu cầu cung cấp hình ảnh, video chứa nội dung về giấy tờ tùy thân làm yếu tố xác thực...

Cụ thể doanh nghiệp sau khi chấm dứt hợp đồng phải có trách nhiệm:

- Tuân thủ quy định của Luật này, pháp luật về lao động, việc làm, pháp luật về dữ liệu và quy định khác của pháp luật có liên quan;

- Dữ liệu cá nhân của người lao động phải lưu trữ trong thời hạn theo quy định của pháp luật hoặc theo thỏa thuận;

- Phải xóa, hủy dữ liệu cá nhân của người lao động khi chấm dứt hợp đồng, trừ trường hợp theo thỏa thuận hoặc pháp luật có quy định khác.

6. Nghị quyết 254/2025/QH15 ngày 11/12/2025 quy định một số cơ chế, chính sách tháo gỡ khó khăn, vướng mắc trong tổ chức thi hành Luật Đất đai, có hiệu lực ngày 01/01/2026

Trong đó, Bảng giá đất được xây dựng theo loại đất, khu vực, vị trí. Đối với khu vực có bản đồ địa chính dạng số và cơ sở dữ liệu giá đất thì được xây dựng bảng giá đất đến từng thửa đất. Hội đồng nhân dân cấp tỉnh quyết định bảng giá đất, công bố và áp dụng từ ngày 1/1/2026; sửa đổi, bổ sung bảng giá đất khi cần thiết.

Đối với các trường hợp áp dụng giá đất cụ thể quy định tại Điều 160 của Luật Đất đai nhưng đến ngày Nghị quyết này có hiệu lực thi hành (01/01/2026), cơ quan, người có thẩm quyền chưa ban hành quyết định về giá đất cụ thể thì Ủy ban nhân dân cấp tỉnh quyết định việc áp dụng xác định giá đất theo quy định của Nghị quyết này hoặc tiếp tục xác định giá đất cụ thể theo quy định của Luật Đất đai.

Trường hợp quyết định việc áp dụng xác định giá đất theo quy định của Nghị quyết này thì thời điểm tính tiền sử dụng đất, tiền thuê đất là thời điểm cơ quan, người có thẩm quyền ban hành đầy đủ căn cứ để tính tiền sử dụng đất, tiền thuê đất theo quy định của Nghị quyết này.

7. Nghị quyết 261/2025/QH15 ngày 11/12/2025 về một số cơ chế, chính sách đặc biệt tạo đột phá cho công tác bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân, có hiệu lực ngày 01/01/2026

Theo đó, người tham gia bảo hiểm y tế thuộc hộ gia đình cận nghèo, người cao tuổi từ đủ 75 tuổi trở lên đang hưởng trợ cấp hưu trí xã hội được áp dụng mức hưởng 100% chi phí khám bệnh, chữa bệnh trong phạm vi được hưởng của người tham gia bảo hiểm y tế.

Về chế độ, chính sách về tiền lương, phụ cấp cho nhân viên y tế:

- Bác sĩ y khoa, bác sĩ y học cổ truyền, bác sĩ răng hàm mặt, bác sĩ y học dự phòng, được sĩ được xếp lương từ bậc 2 khi được tuyển dụng vào chức danh nghề nghiệp tương ứng cho đến khi có quy định mới về tiền lương.

- Người thường xuyên và trực tiếp làm chuyên môn y tế thuộc lĩnh vực tâm thần, pháp y, pháp y tâm thần, hồi sức cấp cứu, giải phẫu bệnh được hưởng phụ cấp ưu đãi nghề ở mức 100%.

- Người thường xuyên và trực tiếp làm chuyên môn y tế tại trạm y tế cấp xã, cơ sở y tế dự phòng được hưởng phụ cấp ưu đãi nghề như sau:

- + 100% đối với khu vực vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi, vùng có điều kiện kinh tế - xã hội khó khăn, vùng có điều kiện kinh tế - xã hội đặc biệt khó khăn, biên giới, hải đảo;

- + Tối thiểu 70% đối với trường hợp không thuộc điểm a khoản này.

8. Nghị định số 292/2025/NĐ-CP ngày 6/11/2025 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành Nghị quyết số 216/2025/QH15 ngày 26/6/2025 của Quốc hội về việc kéo dài thời hạn miễn thuế sử dụng đất nông nghiệp, có hiệu lực thi hành từ ngày 01/01/2026

Nghị định số 292/2025/NĐ-CP thay thế 03 Nghị định gồm: Nghị định số 20/2011/NĐ-CP ngày 23 tháng 3 năm 2011; Nghị định số 21/2017/NĐ-CP ngày 24 tháng 02 năm 2017; Nghị định số 146/2020/NĐ-CP ngày 18 tháng 12 năm 2020.

Tại Điều 4 Nghị định 292/2025/NĐ-CP, từ ngày 01/01/2026, thời hạn miễn thuế sử dụng đất nông nghiệp được kéo dài từ ngày 01/01/2026 đến hết ngày 31/12/2030.

9. Nghị định 293/2025/NĐ-CP ngày 10/11/2025 của Chính phủ quy định định mức lương tối thiểu đối với người lao động làm việc theo hợp đồng lao động, có hiệu lực từ ngày 01/01/2026

Theo Nghị định 293/2025/NĐ-CP, mức lương tối thiểu tháng tại 4 vùng được quy định như sau:

- Vùng I: tăng 350.000 đồng, từ 4.960.000 đồng/tháng lên 5.310.000 đồng/tháng;

- Vùng II: tăng 320.000 đồng, từ 4.410.000 đồng/tháng lên 4.730.000 đồng/tháng;

- Vùng III: tăng 280.000 đồng từ 3.860 đồng/tháng lên 4.140.000 đồng/tháng;

- Vùng IV: tăng 250.000 đồng từ 3.450.000 đồng/tháng lên 3.700.000 đồng/tháng.

Như vậy, mức lương tối thiểu nêu trên tăng từ 250.000 đồng - 350.000 đồng/tháng (tương ứng tỷ lệ bình quân 7,2%) so với mức lương tối thiểu hiện hành quy định tại Nghị định 74/2024/NĐ-CP.

10. Nghị định số 296/2025/NĐ-CP ngày 16/11/2025 của Chính phủ quy định về cưỡng chế thi hành quyết định xử phạt vi phạm hành chính, có hiệu lực ngày 01/01/2026

Nghị định quy định cụ thể nguyên tắc áp dụng các biện pháp cưỡng chế. Theo đó, việc cưỡng chế chỉ được thực hiện khi có quyết định cưỡng chế bằng văn bản của người có thẩm quyền quy định tại Điều 87 Luật Xử lý vi phạm hành chính và Nghị định quy định chi tiết Luật Xử lý vi phạm hành chính về thẩm quyền xử phạt vi phạm hành chính và các Nghị định quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong các lĩnh vực quản lý nhà nước.

Người có thẩm quyền ra quyết định cưỡng chế có trách nhiệm ban hành quyết định cưỡng chế trên cơ sở theo dõi, đôn đốc hoặc đề xuất của người có thẩm quyền xử phạt. Người có thẩm quyền ra quyết định cưỡng chế quyết định áp dụng một hoặc nhiều biện pháp cưỡng chế quy định tại khoản 2 Điều 86 Luật Xử lý vi phạm hành chính nếu việc áp dụng một biện pháp cưỡng chế không đủ để bảo đảm thi hành quyết định cưỡng chế. Việc quyết định áp dụng biện pháp cưỡng chế cụ thể phải căn cứ vào nội dung, tính chất, mức độ, điều kiện thi hành quyết định cưỡng chế và tình hình thực tế ở địa phương, đồng thời đảm bảo quyền và lợi ích hợp pháp của cá nhân, tổ chức bị áp dụng biện pháp cưỡng chế và cá nhân, tổ chức khác có liên quan trong cưỡng chế thi hành quyết định xử phạt vi phạm hành chính, quyết định áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả.

Trên đây là một số chính sách pháp luật có hiệu lực trong tháng 01/2026, UBND phường tổng hợp cung cấp thông tin đến các cơ quan, đơn vị, các tổ dân phố và các doanh nghiệp để tuyên truyền, phổ biến pháp luật đến cán bộ, công chức, viên chức, người lao động và toàn thể Nhân dân trên địa bàn./.

ỦY BAN NHÂN DÂN PHƯỜNG